

شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان گلستان شهر گرگان موسسه آموزش عالی حوزوی الزهرا (سلام‌الله علیها)

عنوان:

تأثیر آموزه های اسلامی بر توسعه امنیت اجتماعی با

تاکید بر آیات و روایات

استاد راهنما:

حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر غلامرضا گلچین راد

نگارنده:

زهرا محمدرضاپور

سال تدوین:

۱۴۰۱

شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خاوران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خاوران

معاونت پژوهش

استان گلستان شهرستان گرگان موسسه آموزش عالی حوزوی الزهرا (سلام‌الله علیها)

عنوان:

تأثیر آموزه های اسلامی بر توسعه امنیت اجتماعی با

تاکید بر آیات و روایات

استاد راهنما:

حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر غلامرضا گلچین راد

نگارنده:

زهرا محمد رضاپور

سال تدوین:

۱۴۰۱

رسالة محمد

تحمیدیه:

حمد و سپاس مخصوص خدایی است که انسان را برای رسیدن به کمال حقیقی و قرب الهی آفرید و دو حجت عقل و وحی را به یاری او فرستاد تا راه حق را بشناسد و با نور عشق و معرفت به حق تعالی به مقام قرب الهی نائل آید .

پروردگارا یاریمان کن تا با تمام وجود، تمسک به عقل و وحی (قرآن و اهل بیت علیهم السلام) حقیقت دینت را درک کنیم و به آن عمل کنیم و در حد توان بندگان را به راه حق هدایت کنیم.

تقدیم به:

- به ساحت امام زمان (عج) و شهدای این مرز و بوم، انشاءالله بتوانم گامی هر چند کوچک برای پیشرفت علمی و اعتلای کشور بردارم تا از این رهگذر ادامه دهنده‌ی راه آنها باشم.
- پدرم و مادر عزیزم، که اگر دعای خیر ایشان نبود هرگز خود را در این موقعیت نمی‌توانستم ببینم. حضور و پشتیبانی ایشان است که سبب شده تا من در این راه استوار و ثابت قدم باشم.
- همسر و فرزندان عزیزم که طی این سالها، مشقت‌های زیادی را متحمل شده‌اند، از ایشان سپاسگذاری و قدردانی می‌کنم و حلالیت می‌طلبم.
- تمام کسانی که به نوعی مرا در رسیدن به این مهم یاری کرده‌اند.

آموزه‌های فقهی که موجب توسعه امنیت اجتماعی می‌شوند عبارتند از: خمس، زکات، امر به معروف و نهی از منکر، پرهیز از کم‌فروشی، انفاق، صدقه، قرض دادن، اطعام فقرا و نماز اما آثار اجتماعی پرداخت خمس و زکات را می‌توان در شکوفایی اقتصادی، پویایی و تحرک بیشتر حوزه‌های علمیه، تحقق عدالت اجتماعی، کاهش فاصله طبقاتی و افزایش امنیت روانی جامعه دانست، چرا که از محل جمع‌آوری خمس و زکات می‌توان در گسترش دین و ترویج آموزه‌های دینی و اخلاقی برنامه‌های گسترده و با کیفیت‌تری را دنبال کرد و با توزیع وجوهات بین اقشار ضعیف و کم درآمد از انحرافات اخلاقی و اقتصادی آن‌ها جلوگیری به عمل آورد.

نماز به تصریح آیه شریفه «إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ» انسان را از غیبت، سرقت، قتل نفس، تجاوز به حریم خصوصی دیگران، رباخواری، زنا، چشم‌چرانی، تهمت، حرام‌خواری، قمار، شراب و هر عملی که منجر به تجاوز دیگران و در نتیجه ایجاد اختلال در «امنیت اجتماعی» می‌شود، بر حذر می‌دارد. یکی از آثار مهم جامعه‌ای که امر به معروف و نهی از منکر در آن رایج می‌باشد، زیر بار ظلم و ستم نرفتن است و همین امر سبب عزت و سربلندی آنان شده و همیشه بر روی پای خود محکم می‌ایستند. امر به معروف و نهی از منکر در اجتماع سبب افزایش تعاون و تعامل اجتماعی می‌شود و باعث تقویت ارتباط با دیگران و همچنین از نظر معنوی و اخلاقی بر روی افراد تاثیرگذار است.

پیشنهادهای

۱- آموزش و پرورش می‌تواند نقش موثری در ترویج آموزه‌های اسلامی در مدارس داشته باشد، تربیت اسلامی از همان دوران کودکی باید در وجود دانش‌آموزان نهادینه شود، و در استخدام معلمان باید دقت نظر شود که افرادی متدین و مقید به آموزه‌های اسلامی، وارد عرصه تربیت شوند.

۲- در دانشگاه‌ها، بیشتر کتابهای اسلامی و دینی، جزء واحدهای درسی تدریس شود.

۳- رسانه‌ها و صدا و سیما هم می‌تواند با تولید برنامه‌های فرهنگی و اسلامی، نقش اساسی در ترویج آموزه‌های اسلامی داشته باشد.

فهرست منابع

✽قرآن

✽نهج البلاغه

۱. ابن منظور، محمد بن مکرم، لسان العرب، ج ۱۳، چاپ سوم، بیروت، دار صادر، ۱۴۱۴ ق
۲. بروجردی، حسین، جامع الاحادیث، ناشر المهر، ۱۳۸۰ش
۳. تیمی آمدی، عبدالواحد بن محمد، غررالحکم و دررالحکم، ابوفتح آمدی، ج ۱، قم، دارلاکتب الاسلامی، ۱۴۹۵
۴. راغب حسین بن محمد، مفردات فی غریب القرآن، ج ۱، چاپ اول، بیروت، دارالعام، ۱۴۱۲ق

۵. صدر محمدباقر، فلسفه ما، ترجمه سید ابوالقاسم حسینی، پژوهشگاه علمی تخصصی شهید صدر، قم، دارالصدر
۶. صدوق، ابن بابویه ابی جعفر محمد بن علی بن الحسین، مترجم محد جواد غفاری، تهران دارالکتب الاسلامی، ۱۳۸۵
۷. اخوان کاظمی، بهرام، امنیت فردی اجتماعی و سیاسی و نظامی در قرآن کریم، اهیات و معارف اسلامی، ۱۳۸۶، شماره ۱۳۸۶
۸. اکبری محمود، اخلاق و احکام کارمندی، بی جا، ۱۳۹۷
۹. ایروانی، جواد، وطن پرست رضا، کمیلی غلامحسین، حق پناه رضا، فرهنگ روابط اجتماعی در آموزه های اسلامی، ج ۲، مشهد، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، ۱۳۸۷
۱۰. بیات محمدحسین، بام افکن جواد، مقاله آثار اجتماعی زکات در تفاسیر فریقین، ۱۳۹۴
۱۱. جزایری، شریعتمدار، امنیت در فقه اسلامی، فصلنامه علوم سیاسی، شماره ۳۸، ۱۳۷۹
۱۲. جوادی آملی، عبدالله، شریعت در آینه معرفت، چاپ ۷، اسراء، ۱۳۹۲
۱۳. حقی اسماعیل بن مصطفی، تفسیر روح البیان، ج ۲، بیروت دار احیاء، ۱۴۰۵ ق
۱۴. حکیمی محمد، حکیمی علی، ترجمه الحیات، ج ۶، چاپ ۸، انتشارات دلیل ما، ۱۳۹۵
۱۵. حلاج پور صدیقه، مجموعه مقالات نقش دین در پیشگیری از جرم، ۱۳۸۲، همایش علمی کاربردی پیشگیری از وقوع جرم، بابل
۱۶. خدیو جم، حسین، غزالی محمد بن محمد، احیاء علوم الدین، ربع منجیات، ج ۴، چاپ ۷، تهران شرکت علمی و فرهنگی، ۱۳۹۰
۱۷. خسروشاهی، قدرت الله، و همکاران، پیشگیری از جرم در پرتو آموزه های دینی، نشریه مهندسی فرهنگی، سال ششم، شماره ۵۷ و ۵۸
۱۸. بهبودی محمد باقر، مجلسی محمدباقر، بحار الانوار، ج ۷۴، چاپ سوم، قم اسلامیه، ۱۳۷۵
۱۹. خداپرست شریفی، سیده کبری، یوسفی پور مریم، آسیب های اجتماعی از دیدگاه قرآن و روایات، چاپ اول، گرگان انتشارات نوروزی، ۱۳۹۰
۲۰. خوشنود حسین، کهساری رضا، میریان اکندی، سید احمد، فلاح ابراهیم، کارکرد باورهای اعتقادی در سطح رفتارهای اجتماعی، ج ۵
۲۱. روحانی محمود، فرهنگ آماری کلمات قرآن، ج ۱، بنگاه ترجمه و نشر کتاب تهران، ۱۳۶۰ ش

۲۲. رشاد علی اکبر، دانشنامه امام علی علیه السلام، ج ۴، چاپ اول، تهران دانش و اندیشه معاصر، ۱۳۸۱
۲۳. سعیدی مهر محمد، کلام اسلامی، ج ۱، چاپ اول، قم موسسه فرهنگی طه
۲۴. شاکری سید رضا، نیروی انتظامی و صیانت اخلاقی، چاپ اول، تهران: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۳
۲۵. شریف الرضی، محمدبن حسین، نهج البلاغه، چاپ اول، قم نشر هجرت، ۱۴۱۴ ه ق
۲۶. صدیقی حسین، کارکردهای باور توحیدی عبادی در زندگی از دیدگاه آیات و روایات، شماره یازدهم، فصلنامه علمی تخصصی محفل
۲۷. صمدی معصومه، دوایی مهدی، اقبالیان طاهره، مبانی، اصول و روش‌های تربیت اخلاقی در سیره پیامبر صلی علی علیه و آله و اهل بیت علیه السلام، شماره ۱۶، تهران دانشگاه امام حسین، ۱۳۹۱
۲۸. طباطبایی محمد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۱، دفتر انتشارات اسلام جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۴۱۷ ق
۲۹. طبرسی فضل بن حسن، تفسیر مجمع البیان، چاپ اول، تهران انتشارات فراهانی، ۱۳۸۰
۳۰. طوسی فخرالدین، مجمع البحرین، ج ۶، چاپ سوم، کتابفروشی مرتضوی، تهران، ۱۳۷۵ ش
۳۱. غضنفری علی، ره رستگاری، ج ۱، قم، لاهیجی، ۱۳۸۱
۳۲. فرید مرتضی، الحدیث، ج ۲، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ۹، ۱۳۷۴
۳۳. فلسفی محمد تقی، معاد از نظر روح و جسم، چاپ ۹، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۱
۳۴. فیض الاسلام اصفهانی علی نقی، ترجمه نهج البلاغه، سازمان چاپ و انتشارات فضا، ج ۱، چاپ ۱۰، تهران، ۱۳۶۸
۳۵. فیض کاشانی، محمدبن شاه مرتضی، تفسیر الصافی، ج ۵، چاپ دوم، قم انتشارات صدرا
۳۶. فضیلت علی اصغر، ناهنجاری و امنیت اجتماعی، چاپ اول، گرگان پیچک ریحان، ۱۳۸۹
۳۷. قرائتی محسن، تفسیر نور، ج ۱، مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن، چاپ ۱۰، ۱۳۷۶
۳۸. -----، معاد از دیدگاه قرآن، اصفهان مرکز تحقیقات رایانه‌ای اصفهان، ۱۳۶۳
۳۹. کلینی، محمدبن یعقوب ابن اسحاق، الکافی، ج ۱، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۷

۴۰. لرنی منوچهر، امنیت ملی و دفاع از ارزش‌ها، چاپ ۱، تهران: سازمان عقیدتی سیاسی ناجا، معاونت آموزش، اداره کل پژوهش برنامه ریزی و تالیفات، ۱۳۸۳
۴۱. نجفی محمدجواد، تفسیرآسان، ج ۱۰، تهران، اسلامیه، ۱۳۶۲
۴۲. مسیحه راموز، تربیت دینی و امنیت اجتماعی، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، شماره ۳، ۱۳۸۳
۴۳. محمدی ری‌شهری، محمد، میزان الحکمه، مترجم شیخی محمدرضا، ناشر موسسه فرهنگی دارالحديث، قم، چاپ ۱۵، ۱۳۸۶
۴۴. محمدی ابراهیم، نقش آموزه‌های دینی در پیشگیری از جرم، شماره ۶، ۱۳۹۷
۴۵. مشکینی علی، دروس فی الاخلاق، چاپ سوم، ناشر الهادی، چاپ سوم ۱۳۷۹
۴۶. مصطفوی حسن، تحقیق فی کلمات القرآن، تهران: مرکز نشر آثار علامه مصطفوی، ۱۳۸۵
۴۷. ----- التحقیق فی کتاب القرآن، ج ۱، بنگاه ترجمه و نشر کتاب تهران، ۱۳۶۰
۴۸. مهدی‌زاده حسین، پرسمان حجاب، پژوهشی در باب پوشش از دیدگاه قرآن، چاپ سوم، قم صهبای یقین، ۱۳۸۷
۴۹. مهریزی مهدی، حجاب، چاپ چهارم، تهران: کانون اندیشه جوان، ۱۳۸۵
۵۰. میری ایوری، سیده زهرا، تاثیر ایمان به معاد بر تربیت اجتماعی از دیدگاه علامه طباطبایی، ۱۳۹۳
۵۱. مغنیه محمد جواد، تفسیر الکاشف، ج ۱، دارالکتب الاسلامی، ۱۴۲۴ ق
۵۲. مصباح یزدی، محمد تقی، اخلاق در قرآن، چاپ اول، تهران انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۸
۵۳. ----- آموزش عقاید، سازمان تبلیغات اسلامی شرکت چاپ و نشر بین الملل
۵۴. مکارم شیرازی ناصر، اخلاق در قرآن، ج ۲، چاپ اول، ناشر مدرسه علی بن ابیطالب
۵۵. ----- پیام قرآن، ج ۵، تهران دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۶
۵۶. میرزایی علی اکبر، نهج الفصاحه کلمات قصار پیامبر، قم آبان، ۱۳۹۵
۵۷. قراملکی محمدحسین، آیین خاتم، چاپ ۳، تهران: انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه، ۱۳۷۸
۵۸. مطهری مرتضی، عدل الهی، تهران: صدرا، چاپ ۳۸، بی تا